

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–18 березня 2016 року)

Суми

Сумський державний університет

2016

емоційно-експресивну оцінку різних життєвих явищ і існує в мовленні для того, щоб висловлювати, перш за все, почуття мовця [2, с.11].

Найвні розходження на граматичному рівні: прислів'я має форму простого або складного речення, у той час як приказка зазвичай виражається словосполученням.

За зауваженням Акімової Т. М., прислів'я – закінчені судження, пропозиції, які мають підмет і присудок, а приказки представляють собою тільки влучний вираз. Щоб верифікувати цю різницю, вона подає таку фразу «*Жар загрибати не легко*» – приказка, в якій нечітко імпліковано прагматичне навантаження, але якщо її доповнити: «*Чужими руками жар загрибати добре і легко*», то приказка перетвориться в прислів'я [3, с.132].

1. Famous quotes and sayings. [Електронний доступ] : <http://www.quotes.net/quotes/0>
2. Жуков В. А. Семантика фразеологічних зворотів. Навчальний посібник для студентів педінститутів по спеціальності «Російська мова та література»/ Жуков В. П. – М.: Просвещение, 1978. – 160 с.
3. Акімова Т. . Російська народна поетична творчість / Посібник до семінарських занять / Учеб, посібник для пед, ін. – Тов/ Т. М. Акімова, В. К. Архангельська, Б. А. Бахтіна. – М.: Вищ. шк. 1983. – 208 с.

АНГЛОМОВНІ ПРИСЛІВ'Я У МЕЖАХ ВІДНОШЕНЬ СУБПАРАДИГМ ДОБРО І ЗЛО

Хвостик Ю. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

Вивчення феномену прислів'я є актуальним з огляду на їх адгерентність до народної творчості, мов та субмов. Прислів'я вважаються чинником соціалізації та модальної стандартизації мовленнєвої поведінки нації. Наскрізною темою цієї ендозони є превалювання добра і негачія зла у людському соціумі.

Специфіка прислів'я як знака вторинної номінації полягає у кодуванні соціокультурної інформації про носіїв мови за допомогою трансформацій компонентного складу і передачі результуючій

фразеологічній одиниці її кумулятивну функцію. Ця функція спрямована на фіксацію, зберігання і передачу значного обсягу інформації усвідомленої суспільством дійсності. Лінгвокультурні концепти «добро» і «зло» у своєму протиставленні представляють сукупність універсальних і етноспецифічних констант мовної свідомості народу.

Кореляцію добра і зла можна чітко прослідкувати в англійських прислів'ях типу: *he bears misery best, who hides it most; he knows what is good, who has endured evil* [1]. Однак пріоритизація добра над злом – попри очевидну неможливість існування одного без іншого – беззаперечна: *he that diggeth a pit for another should look that he fall into it himself; he that does not respect is not respected*.

Валідними є прислів'я з протиставленнями типу:

- дружба (*hedge between keeps friendship green*), і зрада (*he that once deceives is ever suspected*)
- необачність (*he that goes a-borrowing, goes a-sorrowing*) і розсудливість (*he that goes softly, goes safely*)
- щастя (*happiness takes no account of time*) і лихо (*ill weeds grow apace*)
- відвага (*hares may pull dead lions by the ear*) і страх (*he that feareth every bush must never go a-birding*) [1].

На основі субпарадигм Добро і Зло, які є превалюючими у прислів'ях, а також користуючись класифікацією аксіом поведінки, запропонованою В. І. Карасиком [2, 38], можна виділити наступні аксіоми, що характеризують морально-етичну запрограмованість вчинків англійців:

1) аксіоми взаємодії: не можна чинити зла, слід творити добро (*ill weeds grow apace; handsome is that handsome does*); слід бути сміливим, йти на певний ризик (*hares may pull dead lions by the beard; he that is afraid of wounds must not come near the battle; he that feareth every bush must never go a-birding*);

2) аксіоми спілкування: не слід багато говорити (*hear much speak little; great talker is a great liar; he knows much who knows how to hold his tongue*); слід бути чесним (*he that will cheat at play, will cheat you anyway*); не слід бути надмірно цікавим (*he that has a great nose thinks everybody is speaking of it*);

3) аксіоми реалізму: слід виходити зі своїх можливостей і сподіватися на власні сили (*he had need rise bedtimes who would please everybody; he is not the best carpenter that makes the most chips*); не

можна покладатися на перше враження, слід прагнути розкрити суть речей або людей (*he is lifeless that is faultless*); не слід нехтувати непомітними явищами, адже вони можуть мати велике значення (*the best things come in small packages; small fish are sweet*);

4) аксіоми розсудливості: слід цінувати, те що маєш (*a bird in the hand is worth two in the bush*); слід обмірковувати свої дії (*handsaw is a good thing but not to shave with; haste makes waste; hasty climbers have sudden falls; he fasts enough who eats with reason; he that goes softly, goes safely; he that grasps at too much holds nothing fast; he that hatches matches hatches catches*).

5) аксіоми відповідальності: слід відповідати за свої вчинки (*he is not fit to command others that cannot command himself*); слід стежити за своїми діями (*he that falls into the dirt, the longer he stays there the fouler he is*).

У прислів'ях людина може відшукати істину, обрати шлях, який імпонує їй більше. У кожному точиться внутрішня боротьба добра і зла, і кожен самостійно обирає на який бік стати.

1. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник/ Константин Тимофійович Баранцев відп. ред. Л. В. Кирпич. – К.: Знання, 2005. – 1056 с.
2. Карасик В. И. Антология концептов. Под ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. Том 1. – Волгоград: Парадигма, 2005. – 352 с.